

Kollegoiden näkemys **Työntekijä** toiminnasta työyhteisössä

- Iltadatanomeille ei ole pidetty tutkintotilaisuuksia sovitusti (kaikki halukkaat eivät ole päässeet tutkintotilaisuuksiin)
- OPSO-datanomeille ei ole pidetty tutkintotilaisuuksia sovitusti (kaikki halukkaat eivät ole päässeet tutkintotilaisuuksiin)
- Ilta- ja OPSO-datanomit eivät ole saaneet riittävästi ohjausta, jotta olisivat voineet ottaa osaa tutkintotilaisuuksiin.
  - kun on kerrottu OPSO-datanomelle että heillä on uusi vastuukouluttaja niin osa ovat kertoneet olevansa iloisia vaihdosta, koska ” **Työntekijä** kanssa oli erittäin vaikea asioida” (sanat otettu opiskelijan lähettämästä s-postista)
- On sekä OPSO- että iltadatanomeja, jotka ovat käyneet valmistavan koulutuksen ja lopettaneet jo Edupolissa eivätkä ole olleet yhdessäkään tutkintotilaisuudessa. Näitä opiskelijoita ei saanut lähestyä mitenkään **Työntekijä** aikana.
- **Työntekijä** lähdön jälkeen OPSO- ja iltadatanomeille on pidetty ohjausta ja tutkintotilaisuus (5.4.2017), joka meni ihan hyvin. Opiskelijat olivat motivoituneita suorittamaan tutkinnon osia. Mukana oli yksi iltadatanomi, joka ei päässyt koulutuksen aikana yhteenkään tutkintotilaisuuteen.
- **Työntekijä** opiskelijat ottivat aina Marikaan yhteyttä kun he olivat **Työntekijä** kysyneet jonkun asian useamman kerran mutta eivät koskaan saaneet vastausta.
- Muut työntekijät eivät saaneet työrauhaa vaan **Työntekijä** asia meni aina kaiken muun toiminnan edelle. Kun **Työnte** lähestyi työpistettä ja kysyi jotakin, oli välittömästi lopetettava oma työnteko ja vastattava hänelle. Kun hänelle huomautettiin asiasta, hän ei suostunut muuttamaan toimintatapaansa. Tämä toimintapa **Työntekijä** oli koko sen ajan, kun hänen kanssaan työskentelimme. Hän ei kysynyt, olisiko hetki aikaa.
- **Työntekijä** vastuussa olevien kurssien opiskelijoiden opiskelutilanteesta ei saanut kysyä mitään. Jos kysyttiin, montako tutkinnonosaa on suoritettuna tai milloin olisi tulossa näytöt, ei saatu mitään kunnollista vastausta.
- **Työntekijä** ei halunnut ottaa vastaan apua tutkintotilaisuuksien järjestämisessä, vaikka apua tarjottiin. Hänelle ei kelvannut, että oltaisiin yhdessä ohjattu opiskelijoita ennen tutkinnonosien näyttöä, jotta opiskelijat olisivat tienneet, mitä heiltä vaaditaan tutkintotilaisuudessa.
- Muiden työntekijöiden asiantuntemuksella ei ollut mitään virkaa. Vain hänen asiantuntijuudella oli merkitystä koulutusosalalle. Sen hän sanoi monta kertaa varsinkin viimeisinä aikoina. Hän kontrolloi kaikkea koulutusalan kehitystyötä, joka oli lähes jumissa, koska mitään muutoksia ei voitu tehdä ennen kuin hän oli pohtinut pitkään asioita.
- Jokaisella koulutettavalla aiheella tuli olla nk. ykkösosaaja ja kakkososaaja. Oli kuitenkin joitain aiheita, jotka **Työntek** halusi itselleen eikä kukaan muu saanut koskea niihin, vaikka oli sovittu, että jokaisella opetettavalla aiheella oli ykkös- ja kakkososaaja.
- **Työntekijä** kertoi, että hänellä oli ollut ongelmia edellisissä työpaikoissa. Hän ei avannut asiaa enempää. Vika oli kuulemma ollut muissa.
  - Hänen edellisen työnantajan pitämässä seminaarissa huomattiin, että hänen ja hänen edellisen esimiehen välit ovat huonot
- **Työntekijä** kävi tupakalla koko ajan, vaikka niin ei olisi saanut tehdä kuin ruokatunnilla. Hän ei välittänyt, vaikka talo oli ohjeistanut asian eri tavalla.

Koin hieman oudoksi, että KL kertoi suoraan (useammin kuin kerran), että hänestä saa helposti itsekeskeisen ja itseriittoisen kuvan ja kyseli useasti minulta koenko näin olevan – ihan kuin varmistaakseen, ettei näin kuitenkaan ollut. Mitä tulee kouluttajien välisiin kemioihin, heti syksystä aistin KL:n vähättelevän kollegaamme ja tämän ammattitaitoa. Hän teki tämän myös puoliavoimesti viittaamalla mm. siihen kuinka kenen tahansa pitäisi pystyä vetää mm. Excel -kurseja kylmiltään - viitaten samassa yhteydessä siihen, kuinka oikeastaan kukaan muu tässä tiimissä ei niitä enää vedä.

KL muisti myös usein korostaa sitä, kuinka asiat olivat tiimissä koulutusten järjestämisen suhteen olleet aivan retuperällä ja sekaisin ennen hänen tuloaan taloon. Ja tämä taisi olla kyllä ymmärtääkseni aivan totta. KL oli ottanut holtaakseen ns. non-stop koulutusjärjestelyn sekä selkeyttänyt kurssisisällöt.

Varoitus ja varhaisen puuttumisen mallin käyttöönotto:

KL kertoi eräänä päivänä avoimesti saamastaan varoituksesta (syyskuu 2016), jonka oli saanut esimieheltämme Riitta Malmbergilta (RM). Hän ei kokenut sen olleen oikeutettu saati, että hän olisi todellisuudessa toiminut millään lailla väärin. Tämän jälkeen KL:n suhtautuminen RM:in muuttui hyvin kylmäksi ja tämän ammattitaitoa vähätteleväksi. Varoituksen saamisen jälkeen, myös KL:n yleinen olemus ja käyttäytyminen tuntuivat muuttuvan. Olin tässä kohtaa vähän jo huolissani. Kerroin huolestani esimiehellemme (Malmberg) sekä kollegoille.

Varoituksen saamisen jälkeen KL ilmoitti myös, että esimiehemme oli ohjannut hänet työterveyteen - tätä hän piti täysin tarpeettomana - keinona löytää jotain vikaa, jolla hänet voitaisiin "savustaa ulos" talosta. Työterveyslääkärin hän oli saanut omien puheidensa mukaan vakuutettua siitä, että käynti oli tarpeeton ja tämä olikin kirjoittanut KL:lle "terveen paperit", jonka kautta KL tuntui saavaan vahvistusta omalle näkemykselleen asiasta. Tässä kohtaa oma ajatukseni oli, että KL oli puhunut lääkärin pyörryksiin. KL osaa olla tarvittaessa hyvinkin vakuuttava, niin fyysiseltä habitukseltaan kuin sanomisiltaan.

Yleinen huomio: *KL:lle tuntuu yleisesti ottaen olevan todella vaikea löytää mitään vikaa itsestään. Jokainen kritiikki tai huomautus on lähtökohtaisesti perusteeton.*

YT-neuvottelut ja tuntien vähennykset:

Syyskuussa saatiin myös tietää, että YT-neuvottelut alkaisivat Edupolissa. Myöhemmin kävi ilmi, että kustannussyistä myös henkilöstön tunteja piti leikata. Toki tämä oli hyvin ikävä uutinen myös itselleni, mutta KL tuntui turhaantuvan tästä todella pahasti koska ICT-koulutusala oli hänen mukaansa mukavasti "plussan puolella" eikä ollut oikeutettua, että joutuisimme maksamaan muiden pakkaslukemia. Hän oli myös vakuuttunut, että Edupoli pimitti tuloksistaan osan koulutusaloille kuuluvista varoista. Hän koki tilanteen hyvin epäoikeudenmukaiseksi eikä tätä peitellyt.

Työt ja vastuukouluttajan tehtävät:

Luokan edessä KL on elementissään. esiintyminen ja puhuminen ovat selvästi KL:n vahvuuksia ja hän pitää näistä. Yleisesti ottaen KL tuntui kuitenkin haalivan työtehtäviä enemmän kuin ehti hoitaa, ihan kuin varmistaakseen omaa asemaansa / tonttiansa. Tästä konkreettisenä esimerkkinä se, että hänen vastuuryhmänsä opiskelijat kokivat turhaksi lähestyä vastuukouluttajaa koulutukseen liittyvissä asioissa, sillä hän ei ikinä vastaa viesteihin. Tämän sain kuulla pitäessäni ensimmäisiä iltatunteja, hänen ohjaamalleen iltadatanomi-ryhmälle. Tässä samaisessa ryhmässä ei ole kukaan antanut näyttöjä kahteen vuoteen, vaikka peruskierron mukaan niitä tulisi olla ainakin puolivuositain.

Talven aikana KL tuntui olevan hyvin väsynyt. Oli päiviä, jolloin hän oli ylikorostetun miellyttävä ja aikaansaava, toisina päivinä hän avoimesti kertoi kuinka ei ole oikein saanut nukuttua ja kuinka hänen selkänsä on kipeä siitä, että on tullut vain maattua sohvalle. Tuntui, että suurin osa hänen ajastaan tuntui menevän tämän "salaliittoteorian" pohtimiseen, vaikka hän kyllä muisti korostaa sitä, ettei käyttänyt asiaan työaikaansa laisinkaan. Jossain vaiheessa tulin miettineeksi, ettei KL:lla taida olla montaakaan ystävää. Hänen tyttärensä ja äitinsä ovat ainoat henkilöt, joiden kanssa ajan viettämisestä hän minulle puhui.

Opiskelijoilta kuultua:

KL:n kanssa ei kuulemma oikein ikinä oikein saatu mitään valmiiksi. Hänelle oli myös turha laittaa kysymyksiä ohjaukseen tai koulunkäyntiin liittyen, sillä hän ei ikinä vastaa sähköposteihin tai puhelimeen/tekstareihin. Tämä lienee seurausta siitä, että KL ei antanut hommiaan muille hoidettavaksi, vaikka tätäkin hänelle oli ehdotettu keventääkseen hänen työkuormaansa.

KL:lle ominainen ehdottomuus ilmeni myös hänen vaateissaan näyttösuunnitelmien pilkuntarkkaan täyttämiseen sekä näiden virheiden esiin nostaminen esiintymiseen painottuvissa tutkintotilaisuuksissa, on tehnyt muutenkin jännittävistä tilaisuuksista epämiellyttävälle osalle opiskelijoista.

ICT-kouluttajan irtisanominen YT-neuvottelujen seurauksena:

YT-neuvottelujen päätteeksi yksi tiimimme kouluttajista, irtisanottiin. Tämä oli shokki kaikille, mutta erityisesti KL, otti tämän todella henkilökohtaisesti. Hän sanoikin **Kollega** irtisanomisen olevan hyökkäys / kosto hänelle.

KL kävi ilmoituksen jälkeen usein juttelemassa **Kollega** kanssa alakerran tiloissa, joissa jälkimmäinen piti tunteja **tila**. Olin syksyn aikana jo vähän ehtinyt tutustua ko. kouluttajaan, joten kävin itsekin hänen kanssaan juttelemassa.

KL:n ja ko. kouluttajan välillä käytyjä keskusteluisältöjä en luonnollisesti tiedä, mutta **Kollega** suhtautuminen esimiehemme tuntui muuttavan hyvin negatiiviseksi. Viimeisenä työpäivänään ICT-kouluttaja sanoi minulle, että minun tulisi pelätä Riittaa - etten voisi luottaa tähän, että tämä on **persoon**. Tämä oli itselleni hyvin hämmentävä tilanne, mutta sitten tajusin, että KL on mitä luultavammin myynyt omia ajatuksiaan hänelle.

Yleinen ilmapiiri:

Tuntivähennyksien, varoituksen, varhaisen puuttumisen mallin sekä YT-neuvotteluilmoituksen jälkeen ICT-koulutusalan työporukan ilmapiiri muuttui hyvin varovaiseksi ja jännitteiseksi. Ihmiset alkoivat vähän varoa sanomisiaan. En tiedä tarkkaan mitä KL ja kollega ovat puhuneet, mutta oli hyvin selvää, etteivät he mahtuneet samaan huoneeseen. Tarkentaakseni, KL tuntui sanomisillaan ja käyttäytymisellään alistavan kollegaansa ja tämä taasen ei halunnut, varmaankin juuri tästä syystä, olla samassa tilassa KL:n kanssa.

Istuessani työhuoneessamme samaan aikaan KL:n kanssa, teema oli aina sama: kuinka häntä on kohdeltu väärin ja kuinka esimiehemme Malmberg on epäpätevä eikä tiedä kouluttamisesta mitään, kuinka hän yksin on järjestänyt ICT puolen koulutukset niin hyvin, että tuotamme jatkuvasti tulosta. Eräänä iltapäivänä toisen koulutusalan kouluttaja, oli huoneessamme ja KL jatkoi tuttua paatostansa - häneltä lipsahti. Hän nosti ääntänsä ja ryhtyi solvaamaan esimiehemme ulkonäköä. Puutuinkin tähän, sanoen jotain tyyliin: "vaikka on kuinka paha olla, ei ole mitään syytä mennä henkilökohtaisuuksiin". Hän vastasi tähän jotain tyyliin "mutta minua on kohdeltu väärin".

Sanoin KL:lle eräänä päivänä myös suoraan siltä, että olen väsynyt siihen, ettei hänen kanssaan voi enää puhua mistään muusta kuin siltä kuinka hän kokee itsensä väärin kohdelluksi. Tästä hän ilmeisesti sulvaantui, sillä ei vastannut mitään - kääntyi omaa konettaan päin, kääntäen minulle selkänsä ja hetken ajan kuluttua rupesi hyräilemään.

***Yleinen huomio:** Hyräileminen ja itsensä pieni heijaaminen tuntuvat olen KL:lle rauhoittava toimintamalli. Diagnoosinnin tässä kohtaa jätän muille. Samanlaista käyttäytymistä olen todistanut mm. firman pikkujouluissa, aikana jolloin Ilmapilvi oli jo hyvin jännitteinen. Tällöin samassa pöydässä oli kollegoita sekä esimiehemme Malmberg.*

KL tuntui myös loppusyksystä usein tiedustelevan minun suhdettani esimiehemme - mitä olen hänen kanssa puhunut, mitä olen mieltä. Ihan kuin tiedustellen kumman puolella olen. Kerroin KL:lle suoraan, että olen ilmaissut Malmbergille huoleni ICT-tiimin tilanteesta. Tätä hän teki ymmärtääkseni muillekin, jutteli ja "haisteli" kuka on kenenkin puolella.

Yhteenvetona...

Sen jälkeen kun KL innostui lähettämään sähköpostikirjelmäänsä ensin koko talolle ja sittemmin koko kuntayhtymälle, hän tuntui menettävän palettinsa hallinnan. Käytävillä alettiin puhua. Me muut ICTläiset, jouduimme entistä ikävämpään asemaan. Ainakin minulta tultiin jo henk. koht. kysymään, että "mitä teillä siellä oikein tapahtuu". Olen henkilökohtaisesti kokenut koko prosessin aika kuormittavaksi ja olenkin esimiehelleni siitä kovin kiitollinen, että hänelle on voinut puhua asiasta, hän on puuttunut asiaan ja pyrkinyt järjestämään meille työrauhan ja turvallisen työympäristön.

On valkea koittaa ajatella koko tilannetta täysin objektiivisesti, sillä olen ollut toisaalta niin lähellä kaikkea tätä ja toisaalta vasta niin lyhyen aikaa talossa – en tiedä talon aiemmista tapahtumista, henkilöiden välisistä jännitteistä mitään muuta kuin mitä "käytävillä olen kuullut". Jos pitäisi vetää yhteen viimeisen reilun puolen vuoden tapahtumat, ei voi todeta muuta kuin, että tämä on monisyinen vyyhti. Vyyhti, johon liittyy nähdäkseni KL:n työssäjaksaminen, esimiehen ohjeiden toistuva noudattamatta jättäminen ja siitä seurannut varoitus, työantajan avun tarjoaminen työssäjaksamisen parantamiseksi sekä KL:n ajatusvääristymät omasta ja muiden toiminnasta hänen saamaansa varoitukseen sekä varhaisen puuttumisen mallin käyttöönottoon liittyen sekä näitä seuranneiden tapahtumien aikana.

Kollegan kokemus

Työntekijä toimi koulutuslavastaavana kun aloitin työt Edupolissa. En varsinaisesti tehnyt töitä hänen kanssaan, ainoastaan palaverissa olimme samassa huoneessa. Palaverit sujuivat rauhallisissa merkeissä. Hänellä on mielestäni hieman itsekeskeinen piirre jonka takia palaverit venyivät turhan pitkiksi. Varsinainen asia olisi tullut käsiteltyä lyhyemmässäkin ajassa kuin mitä palaverihin kului aikaa. Hänellä oli tapana kesken kaiken ruveta kertomaan tarinoita omasta elämästään tai sitten ikään kuin kauppaamaan omia mielipiteitään ja uskomuksiaan asioista. Mielestäni asiat eivät liittyneet palaverien aiheisiin.

Itsekeskeisyys ja huomion haku ilmeni mielestäni myös kun **Työntekijä** sähköpostein suurelle osaa organisaatiota purki kokemustaan epäoikeudenmukaisesta kohtelusta.

Itsekeskeinen toiminta on mielestäni myös nähtävissä kouluttamisessa. Hänellä on maisterintutkinto ohjelmistotekniikan alalta ja ainakin valinnaisella "Sähköisten asiointipalveluiden toteuttaminen" kursilla on vaatimustaso hyväksytyyn suoritukseen aivan ylimitoitettu.

Litän tähän pätkä palautteesta jonka opiskelija lähetti kun hänelle selvisi että **Työnteki** ei enää oli hänen vastuukouluttajansa.

Hei!

Ilmeisesti meidän vastuuopettaja datanomikoulutuksessa ei ole enään edupolilla töissä. Eipä tuo huittaa koska hänen kanssaan oli erittäin vaikea asioida.

Ollessaan työttömänä hän on jatkanut sähköpostien lähettämistä minulle ja myös ainakin yhdelle oppilaalle ja saadakseen todisteita ettei ole toiminut häiritsevästi. Itse en jaksakaan lähteä vastaamaan hänelle. Hänen asiansa ei minulle kuulu enkä halua siihen kuluttaa aikaa.

Opettajan ammattilain ajautuu varmaan väkeä jotka viihtyvät huomion keskipisteenä ja he saavat itseään mielen määrin ilmaista. Mutta jos opettajan tarpeet menevät opiskelijoiden tarpeiden edelle on asioiden priorisointi pielessä. Kenties **Työntekijä** kohdalla kävi juuri näin.

Kollegan kokemus

12.12.2016 **Työntekijä** lähestyi minua sähköpostitse ja tiedusteli, miksi häntä ei oltu kutsuttu verkkokokonaisuuksia koskevaan palaveriin. Ilmoitin hänelle 13.12.2017 sähköpostitse perustelut siitä, miksi häntä ei oltu kutsuttu ko. palaveriin. Oppimisympäristön käyttöönottoprojektin projektipäällikkönä voin päättää, keitä haluan kuulla ja keneltä saan käyttöönottoprojektin kannalta oleellista informaatiota. Hän jatkoi projektipäällikkyyteni kyseenalaistamista ja ilmaisi usein epäilyksensä siitä, että häntä ei haluta ko. palaveriin tai että hänet jätetään tahallisesti palaverien (riippumatta mikä palaveri ja kenen pitämänä) ulkopuolelle. Ko. palaveriin oli kutsuttu tiimistä 2 henkilöä ja 5 henkilöä (**Työntekijä** mukaan lukien) oli jätetty kutsumatta ko. palaveriin.

Lähipiirissä olevat työkaverit kokivat ahdistavaksi (minä mukaan lukien) sen, että meidän piti koko ajan varoa sanojamme tai tekojamme, jottei **Työntekijä** saisi lisää vettä myllyynsä ja tulkitsisi niitä itseään vastaiseksi ja näin saisi lisää todistusaineistoa omaan asiaansa. Sanoin siitä hänelle suoraan, mutta hän vähätteli ko. asiaa. **Työntekijä** kyseenalaisti käyttöönottoprojektin etenemisen tiimipäivässä 16.12.2016 ja kysyi myöhemmin, että jos hän pääsis testaamaan järjestelmää. Ilmoitin hänelle asiallisesti, että järjestelmää testaavat henkilöt on valittu jo projektin alkuvaiheessa ja että emme ota enempää ulkopuolisia siinä vaiheessa testaukseen mukaan. Hän lähestyi sen jälkeen entistä esimiestään, joka myös on käyttöönottoprojektissa mukana, ja tiedusteli, että jos hän voisi tulla mukaan testaamaan ympäristöä. Ko. henkilö ohjasi **Työntekijä** takaisin minun puheilleni ja ilmoitti minun projektipäällikkönä päättävän asiasta. Näin hän tekikin ja ilmoitin uudestaan, että häntä ei oteta mukaan testaamaan järjestelmää.

16.12.2016 tiimipäivän ohjelman tultua julk. **Työntekijä** ilmoitti koko tiimille sähköpostitse julkisesti haluavansa, että hänen asiaansa käsiteltäisiin julkisesti ko. tilaisuudessa. Hänen ehdotuksensa tyrmättiin, mikä oli hyvä, sillä koen häiritseväksi hänen ja vain hänen asiansa julkisen käsittelyn tapahtua se sitten tiimipäivässä, koulutusosalpalaverissa, kahvipöytäkeskusteluissa tai sähköpostitse. Hänen liiallinen sähköpostien lähettely oman asiansa ja ambitioidensa tiimoilta oli häiritsevää ja hämmentävää.

Työntekijä kertoi, että häntä vältellään yms. mutta hän ei missään vaiheessa myöntänyt, että hänen omalla toiminnallaan olisi mitään tekemistä sen kanssa. Minä ja muut tuskastuimme hänen toiminnastaan, kun hän esimerkiksi kahvipöytään tultuaan alkoi jauhaa omaa asiaansa ja vain hänen asiaansa. Hän jumiutui täysin omaan aiheeseensa, eikä halunnut kuulla muita mielipiteitä. Ei kukaan jaksanut sitä koko ajan ja itse koinkin sen hyvin uuvuttavaksi. Ilmoitin hänelle, että en halua keskustella hänen kanssaan ko. aiheesta tai valita puoliani.